

Matkailun kuntayhteistyösopimukset vuosille 2025-2027

Visit Jyväskylä Region
Keski-Suomen matkailun alueorganisaatio
(DMO/Destination Management Organization)

Susanne Rasmus
Matkailujohtaja, Visit Jyväskylä Region
Luhanka 22.3.2024

Taustaa: miksi maakunnallinen yhteistyö ja DMO-toiminta

Suomessa jokaisella isolla toimivalla matkailualueella toimii alueorganisaation tehtävät ottanut DMO (Destination Management Organization), joka vastaa tyypillisimmin oman alueensa matkailun edistämisestä, kehittamisestä, markkinoinnista, myynninedistämisestä ja edunvalvonnasta. Alueelliset DMO:t toimivat myös muun muassa Visit Finlandin verkoston yhteysorganisaatioina alueille ja operatiivisina yhteistyökumppaneina.

Visit Jyväskylä Region on toiminut Keski-Suomen matkailustrategiaan (2021-2025) pohjautuen maakunnan matkailun alueorganisaationa (DMO) vuodesta 2022 alkaen ja nykyinen sopimuskausi on päättymässä vuoden 2024 lopussa.

Tällä hetkellä sopimuksellisessa matkailuyhteistyössä on kaikkiaan 18 kuntaa Keski-Suomen 22:sta kunnasta. Edellä mainittua ajanjaksoa on edeltänyt myös pitkä 5-7 kunnan seudullisen matkailun yhteistyökausi. Nykyisten yhteistyösopimusten arvo on vuositasolla n. 250 000 €. Lisäksi yhteistyökuntien alueen yritykset osallistuvat maksullisiin yhteismarkkinointitoimiin vuosittain n. 60 000 €:lla.

'Kehittämisen ratas'

- Esim. hankkeet, paikallinen kehittäminen
- Toiminnan vaikuttavuus
- Miten tehty/tehtävä työ tulee hyödynnetyksi ja näkyviin
- Pyörivä ratas luo syötteitä molempiin suuntiin
- Ei vaihtoehtoisia vaan toisiaan täydentäviä
 - Omat roolit
 - Saumaton yhteistyö

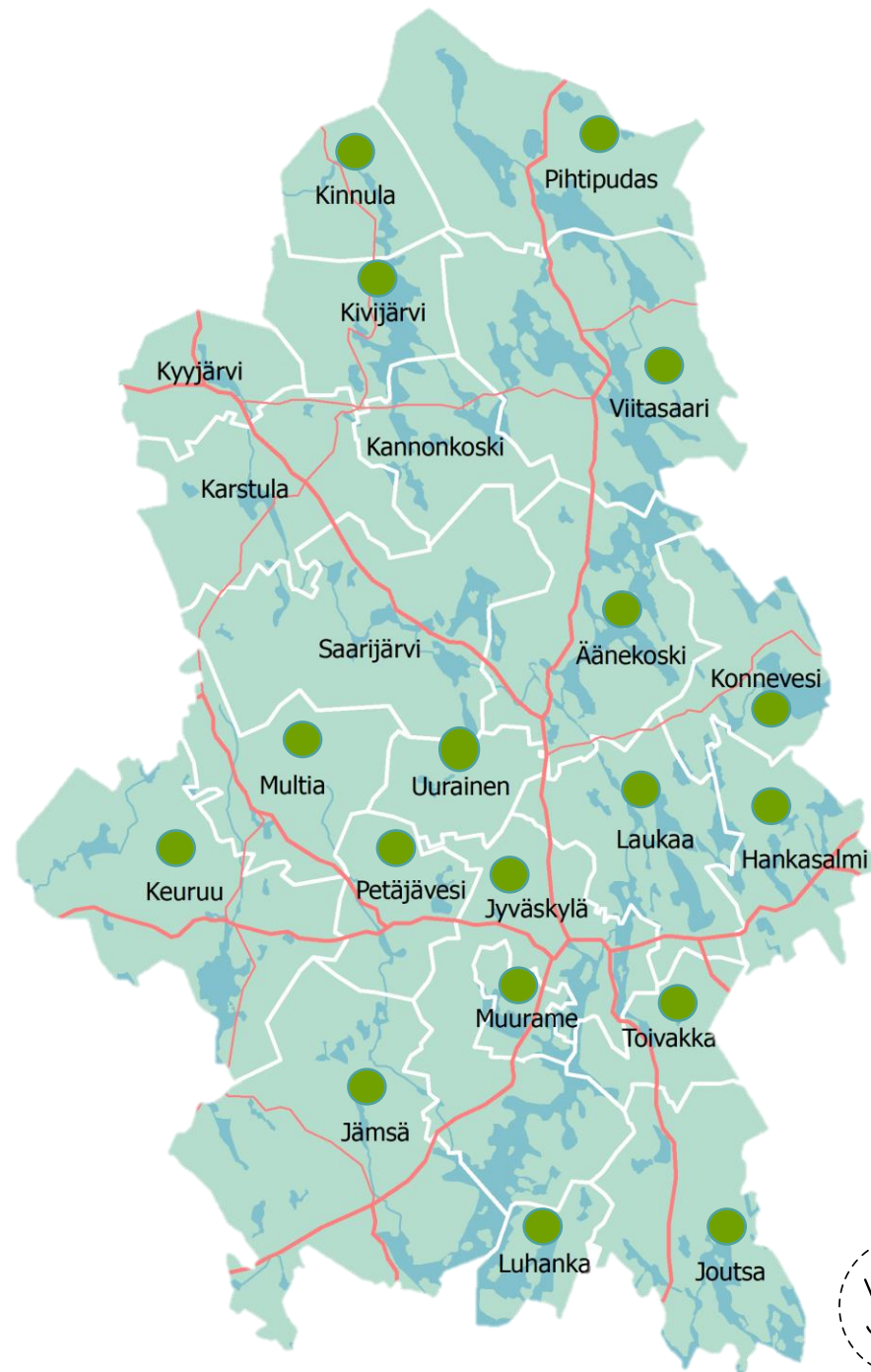
- Matkailu/matkailija ei tunne kuntarajoja.
- Alueet jotka tekevät yhteistyötä, menestyvät paremmin.
- Kuntayhteistyön resurssoinnin kautta saadaan alueen matkailunedistämiseen volyymia ja vaikuttavuutta.
- Sisällöllisesti kiinnostavampi matkailualue asiakkaille.
- valtakunnallisesti huomioitavampi matkailualueen edunvalvonnallisesti.
- Sopimusten määräaikaisuus lisää myös toiminnan suunnitelmallisuutta ja ennustettavuutta.
- Kuntayhteistyön myötä DMO tekee tiivistä yhteistyötä alueen matkailuyritysten ja -toimijoiden kanssa.
- Matkailijoille alue näyttäytyy yhteistyön kautta houkuttelevampana ja yhtenäisempänä matkailualueena.

Keski-Suomi DMO

Visit Jyväskylä Region yhteistyökunnat 2022-2024

- Jyväskylä
- Hankasalmi
- Muurame
- Petäjävesi
- Toivakka
- Äänekoski
- Joutsa
- Uurainen
- Laukaa
- Jämsä
- Keuruu
- Multia
- Luhanka
- Konnevesi
- Jämsä
- Pohjoinen Keski-Suomi:
(ent. Witas-alue)
Viitasaari, Kivijärvi, Kinnula,
Pihtipudas

Keski-Suomen
kunnista 18/22
mukana
sopimuksellisesti

Toiminnan
pohjana:
Keski-Suomen
matkailustrategia
2021-2025

VISIO

Esimerkillisen vastuullinen ja kansainvälisesti menestyvä Järvi-Suomen luonto-, elämys- ja kulttuurimatkailualue, joka tunnetaan hyvästä saavutettavuudesta ja aktiivisesta yhteistyöstään.

MISSIO

Missiona on tehdä hyvässä yhteistyössä Keski-Suomesta **osaava, laadukas, vastuullinen ja asiakasystävällinen** matkailualue, joka on tunnettu sekä kotimaisesti että kansainvälisesti.

ARVOT

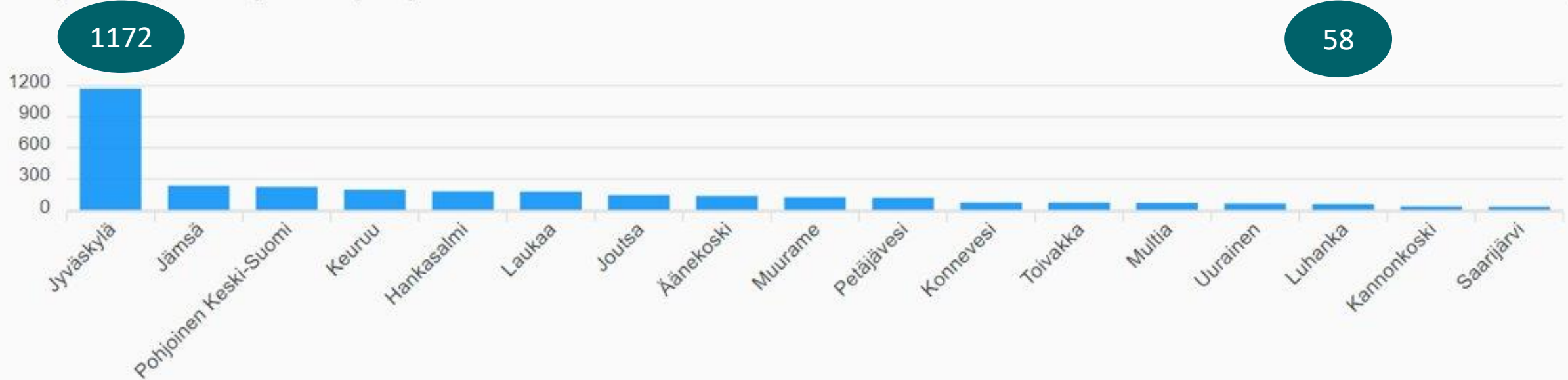
- Asiakaslähtöinen ja yhteistyökykyinen
- Positiivinen ja luotettava
- Aito ja ammattimainen
- Ketterä ja kunnianhimoinen
- Vastuullinen

Kunta-aktiivisuus - matkailutoimijat

Mittauksessa mukana tämänhetkiset yhteistyökunnat.

Osallistumisaktiivisuuteen vaikuttaa kunnan koko ja siellä toimivien matkailutoimijoiden määrä.

Activity Participation By Municipality

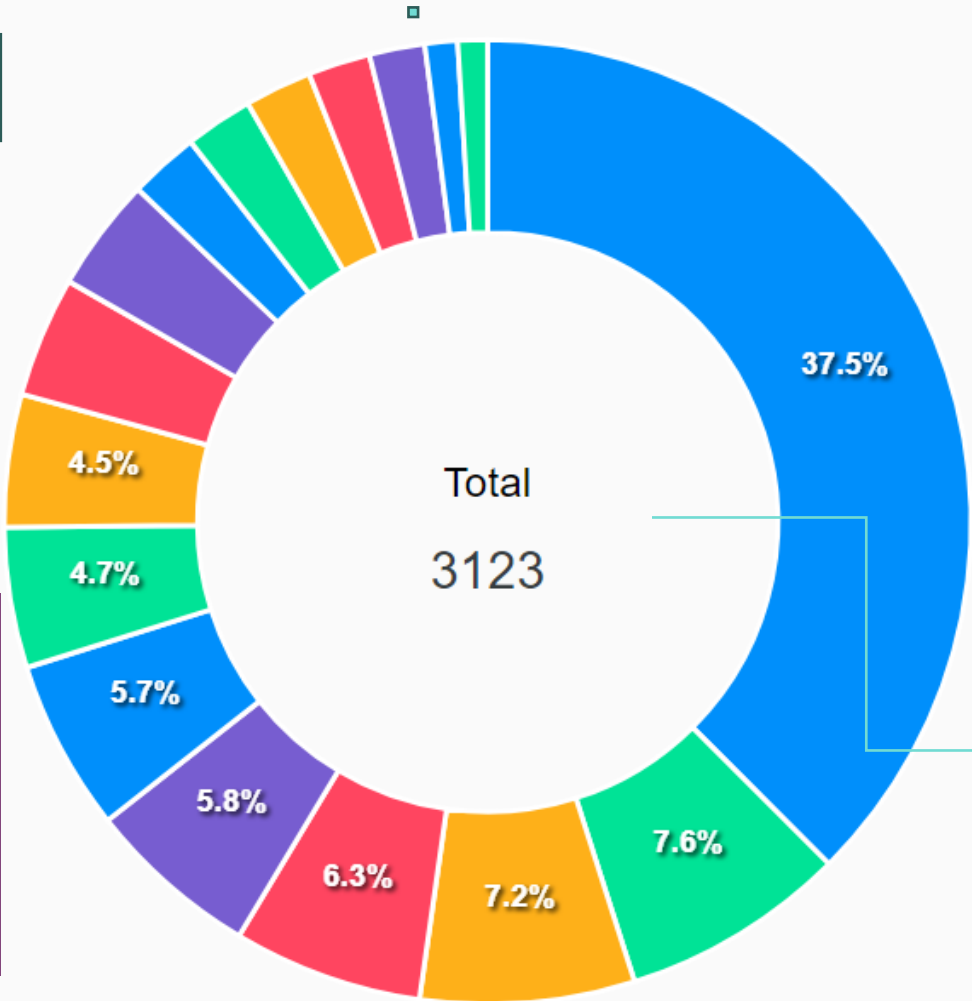
Company Participation By Municipality

Toiminnan piirissä n. 1060
yritystä/matkailutoimijaa (Jkl n. 490)

Yritysvierailuja 222 kpl

Matkailuneuvonta:
3004
Kasvokkaista asiakaspalvelukontaktia
(kotimaisia 1772 kpl ja
ulkomaisia 1232 kpl)

1489
Digitaalisia asiakaspalvelutilanteita
(Chat, puh, email)

1/3 Jkl
2/3 Muu K-S

- Jyväskylä
- Jämsä
- Pohjoinen Keski-Suomi
- Keuruu
- Hankasalmi
- Laukaa
- Joutsa
- Äänekoski
- Muurame
- Petäjävesi
- Konnevesi
- Toivakka
- Multia
- Uurainen
- Luhanka
- Kannonkoski
- Saarijärvi

Organisointimalli

Keski-Suomen DMO-toiminnassa on kyse kuntien välisestä yhteistyöstä, jossa maakunnan keskuskaupunki ottaa vetovastuun matkailuasioiden eteenpäinviemisestä valtakunnallisesti tunnetulla mallilla ja alueen virallisena alueorganisaationa.

Toiminta ja tehtävät 2024

- Matkailuneuvonta ➔ **sis. opastuspalvelut**
- Kansainvälinen toiminta, markkinointi ja myynnin edistäminen
- Kotimaan matkailumarkkinointi ja myynnin edistäminen
- Alueen imagollinen näkyvyys ja sisällöntuotanto
- Matkailualueen kehittäminen
 - Valmennusohjelmat ja verkostotilaisuudet yrityksille ja sidosryhmälle
 - Alueen kehittämistoimet, hankkeet ja hankeyhteistyö
- Edunvalvonta ja verkostotoiminta
- Matkailun alueneuvojatyö

Toiminnan piirissä n. 1060
yritystä/matkailutoimijaa (Jkl n. 490)

N. 3100 yritysosallistumista Visit
Jyväskylä Regionin toimiin vuosittain.

Jyväskylä 6 htv (+ kesätyöntekijä)
Yhteistyökunnat 3 htv
EAKR-hanke 2 htv

Lisäksi opastoinnissa n. 15 henkeä
nollatuntisopimuksella (kutsutaan
töihin tarvittaessa).

Visit Jyväskylä Region – henkilöstö 2024

- Susanne Rasmus, matkailujohtaja
 - Sini Tirronen, markkinointipäällikkö
 - (Johanna Maasola), erityisasiantuntija, Keski-Suomen matkailualue
 - Tiia Masalin, markkinointisuunnittelija
 - Kaisa Malin, sisällöntuottaja (aloittaa 2.4.2024)
 - Rinna Valjakka, matkailuneuvoja
 - Turkka Saarikoski, matkailun alueneuvoja/kuntakummi 1 (Miia Björn äitiyslomalla 11/2024 saakka)
 - Julia Kunelius, matkailun alueneuvoja/kuntakummi 2 (Aino Kirjatshenko äitiyslomalla 7/2024 saakka)
 - Mira Parkkola, matkailun alueneuvoja/kuntakummi 3
-
- Johanna Maasola, projektipäällikkö; KeKaSa-hanke
 - Anni Peltola, projektikoordinaattori; KeKaSa-hanke

Kuva: Ihmepeili, Hanna-Kaisa Hämäläinen

Visit Jyväskylä Region

– toiminnan rahoitusosuuksia 2024

Kokonaisbudjetti 1,2-1,3 milj. (1 250 000 €)

- ☐ Jyväskylän kaupunki n. 815 000 €
- ☐ Keski-Suomen yhteistyökunnat 245 000 €
- ☐ Liikevaihtoperustaiset yhteistyöyritykset 3 000 €
- ☐ Yhteistyökuntien yritysten osallistumiset toimenpiteisiin 60 000-70 000 €
- ☐ Hankerahoitus n. 110 000 € (KeKaSa – hankkeen tuen osuus)

Tulevan sopimuskauden 2025-2027 periaatteet

Etenemisaikataulu:

- Jyväskylän kaupungin näkemys/sitoutuminen, Elinkeino- ja työllisyysjaoston käsittely ja päätös 1/24
- Keski-Suomen kunnanjohtajien kokous ja tarkempien neuvotteluajankohtien ja sisältöjen valmistelu 2/24
- Kuntaneuvottelupalaverit 3-4/24.
- Sopimukset 5-6/24

Sopimuskausi:

1.1.2025-31.12.2027
(määräaikainen sopimus)

Maakunnallisen matkailuyhteistyön henkilöresurssit (matkailun alueneuvojatyö) sidotaan samaan määräaikaiseen jaksoon.

Tavoitteena saada kaikki Keski-Suomen kunnat mukaan yhteistyöhön.

DMO-työssä matkailun resurssit yhdistetään valtakunnallisen ja kansainvälisen työn osalta, jotta jokaisen kunnan ja kaupungin ei tarvitse erikseen tehdä samaa työtä, vaan sitä tehdään koordinoidusti, ammattitaitoisesti ja sovitusti yhden päätoimijan kautta yhteiseen toimintaan resursseja luovuttamalla.

Käytännössä yhteistyökunnat osallistuvat DMO-toiminnan vuosikustannuksiin sopimuskauden ajan.

Toiminta ja vuosittaiset tarkemmat toimintasuunnitelmat pohjautuvat aina kulloinkin voimassa olevaan Keski-Suomen matkailustrategiaan. Nykyinen voimassa vuoteen 2025 saakka. Uuden strategiakauden v. 2026-2030 valmistelut aloitetaan vuoden lopussa ja työstetään valmiiksi kevätkaudella 2025.

Matkailun ohjausryhmä

Kuva: Julia Kivelä

Jäsenet:

DMO-sopimuksellisten edustus

Tehtäviä:

- strategiatyön seuranta
- mahdolliset muutokset strategiaan
- Resurssointi
- hankesuunnittelu

Yhteistyö ja tehtävien jako alueorganisaation ja yhteistyökuntien välillä sopimuskaudella 2025-2027:

ALUEELLISEN DMO:N TEHTÄVÄT	YHTEISTYÖKUNTIEN JA PAIKALLISTEN VISIT-ORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄT:
- Matkailustrategian toteutusvastuu ja seuranta - Kansainvälinen matkailumarkkinointi: Visit Finland virallinen yhteistyötaho ja Lakeland-suuralueyhteistyö - Valtakunnalliset kotimaan matkailukampanjat (sesongit) ja yhteistoimenpiteet - Alueen matkailullinen imagomarkkinointi - Alueen digitaalisten pääjakelukanavien ja työkalujen ylläpito sekä digitaalisuuden kehittäminen - Valmennukset, tilaisuudet, maakunnallinen verkostoyhteistyö ja sidosryhmäviestintä - Matkailuneuvonta - Valtakunnallinen edunvalvonta ja tiedottaminen - Matkailun kehittäminen, hankkeet ja hankeyhteistyö HUOM! Keski-Suomen DMO ei harjoita liiketoimintaa eikä välitysmyyntitoimintaa.	- Alueen virallinen yhteystaho alueorganisaation suuntaan (koordinoiva rooli) - Oman kunnan alueen matkailuverkoston kehittäminen ja ylläpito - Paikalliset kampanjat ja hankkeet - Ajankohtaisnostot (paikalliset omiin kanaviin, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti vetovoimaiset tiedoksi DMO:lle) - Oman alueen tiedotus - Alueellinen verkkopalvelu ja esitetuotanto - Oman kunnan alueen matkailutilastot - Perinteinen yritysneuvonta

Kuntakummit

Tiivis yhteistyö kehittämisessä ja päällekkäisyyksien välttäminen / resurssien maksimointi

Uuden strategiakauden alkaessa pienet muutokset mahdollisia painopistevalintojen mukaan. Päätökset aina Matkailun ohjausryhmässä.

Matkailun alueneuvojat / kuntakummit

Toimii nimetyn kunnan
yhteyshenkilönä

Perehtyy erityisesti kunnan
matkailusisältöön

Pitää säännöllisesti yhteyttä
kunnan alueen yrityksiin
(kunnan ja yritysten toiveiden
mukaisesti)

Aktivoi yrityksiä yhteistoimiin

Sparraa ja konsultoi yrityksiä
strategian mukaisissa
kehitysteemoissa.

Välittää ja kerää tietoa

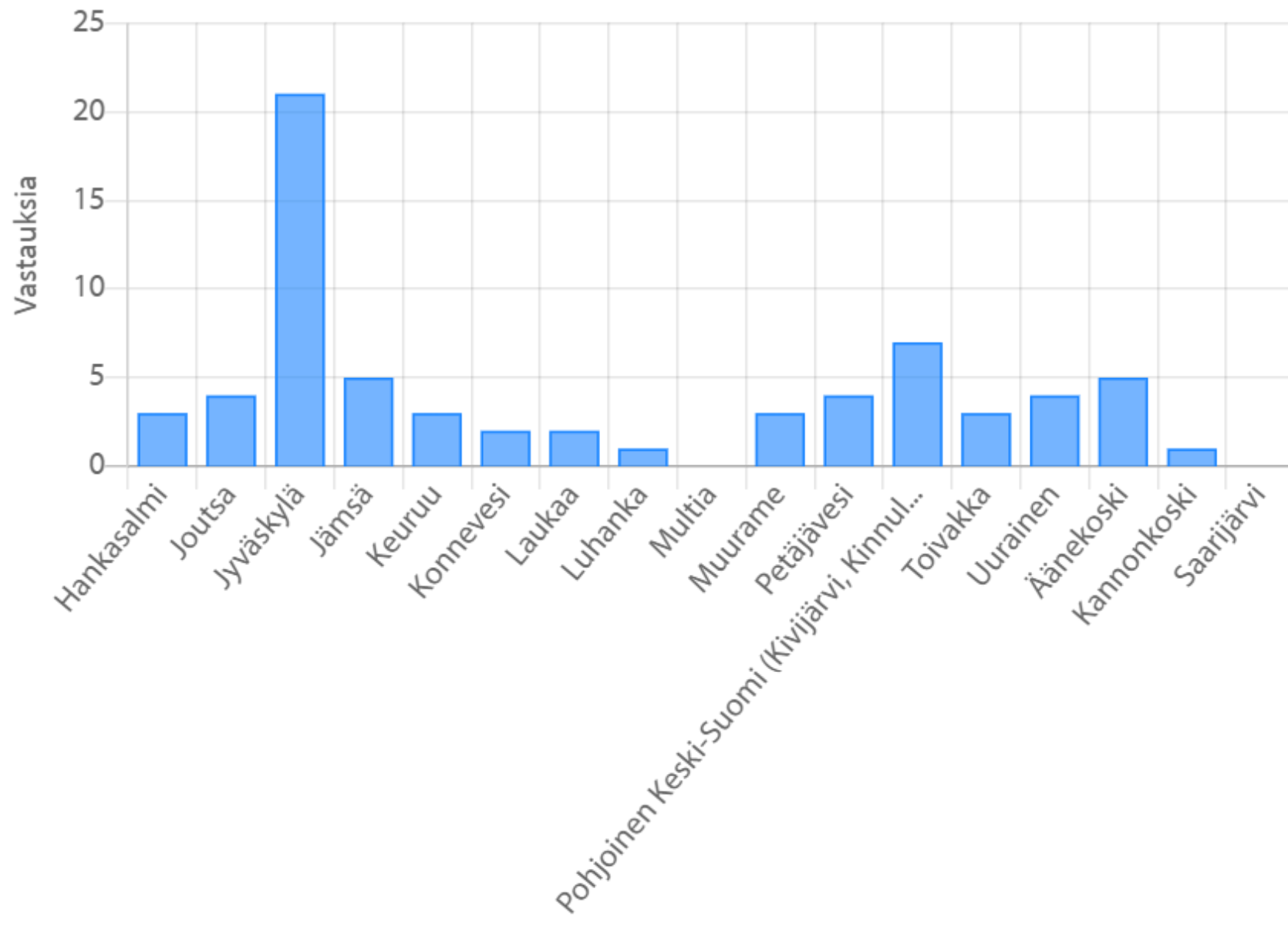
Raportoi kunnan/alueen
näkyvyyksistä ja
aktiivisuudesta vuosittain

Sidosryhmäkysely

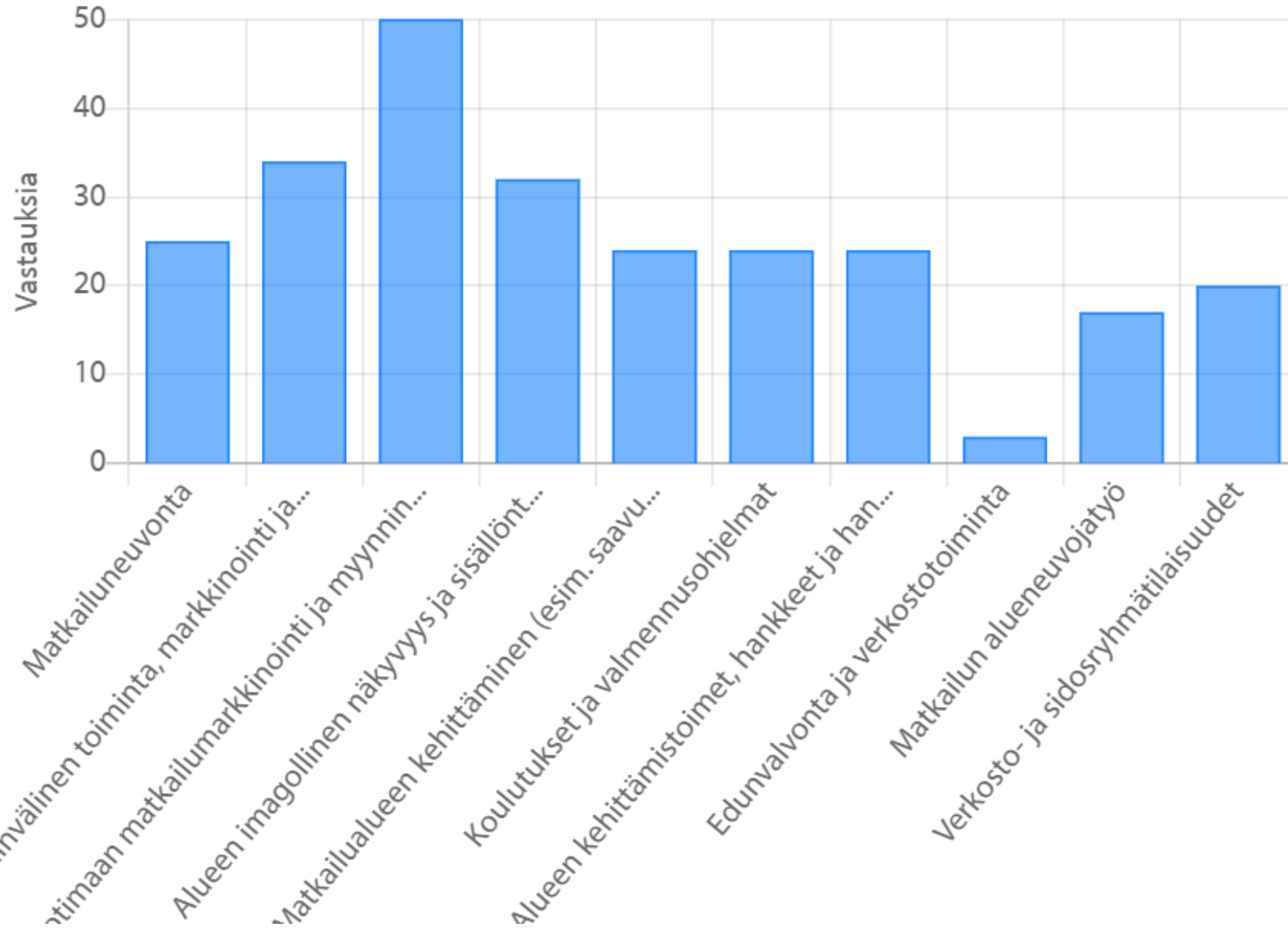
2024

Kunta*

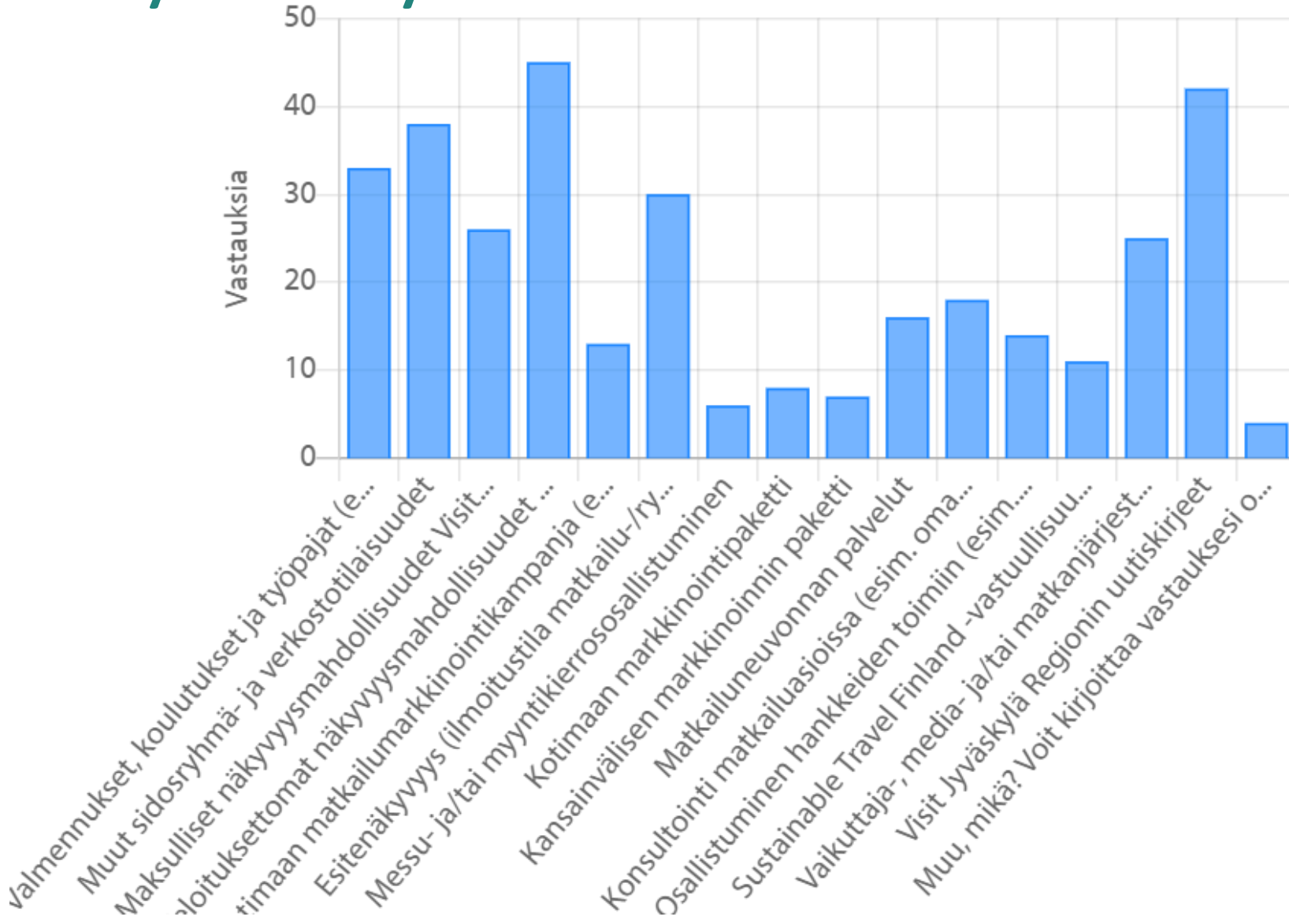

Oman toiminnan kannalta tärkeimmät VJR:n tehtävät*

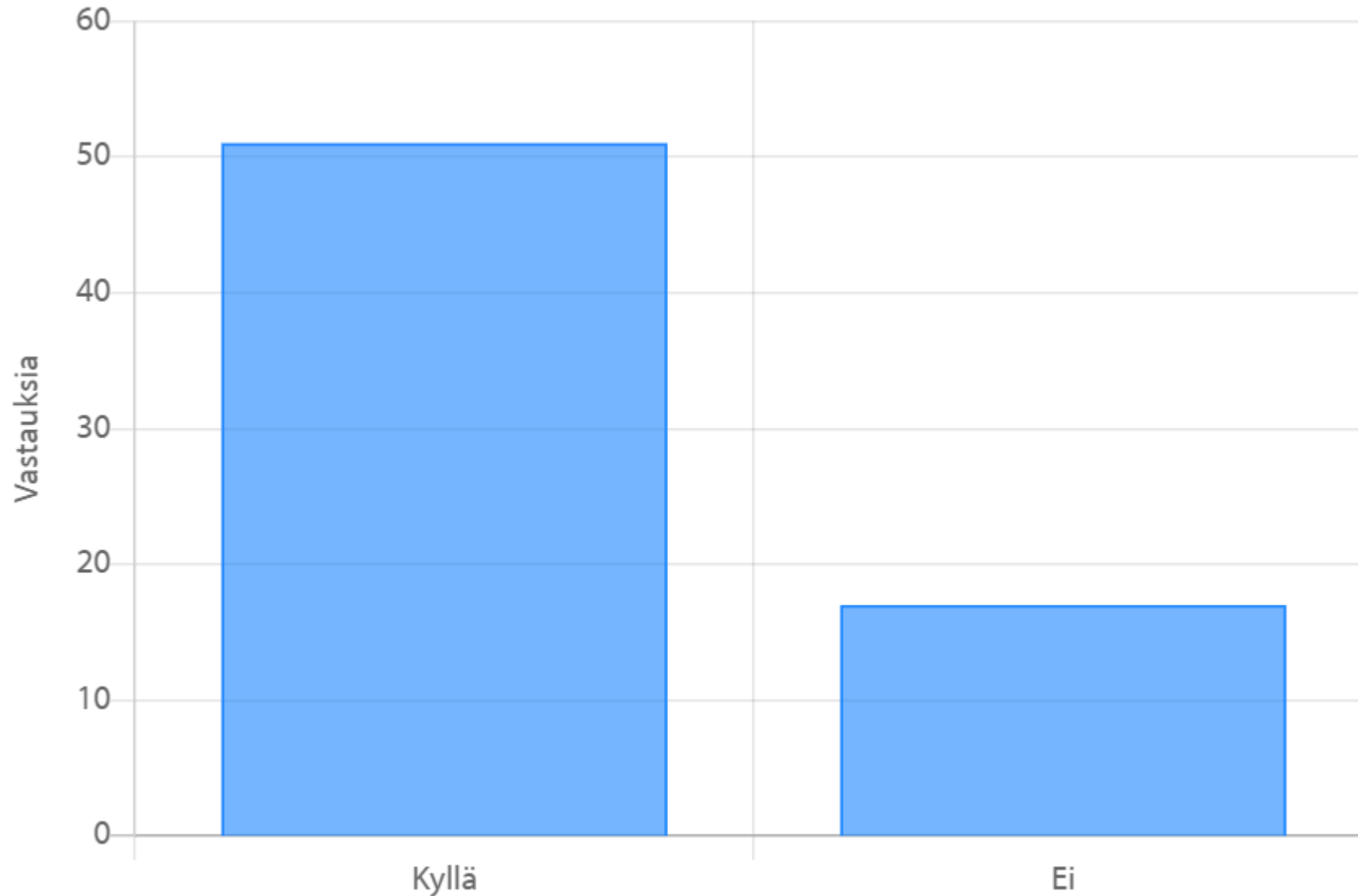
- Visit Jyväskylä Regionin tämän hetkiset tehtävät on listattu ohessa. Valitse oman toimintasi kannalta neljä tärkeintä.
- Lisäksi avoin kenttä, johon pystyi täydentämään vastauksiaan.

Yritysten hyödyntämät yhteistyömahdollisuudet*

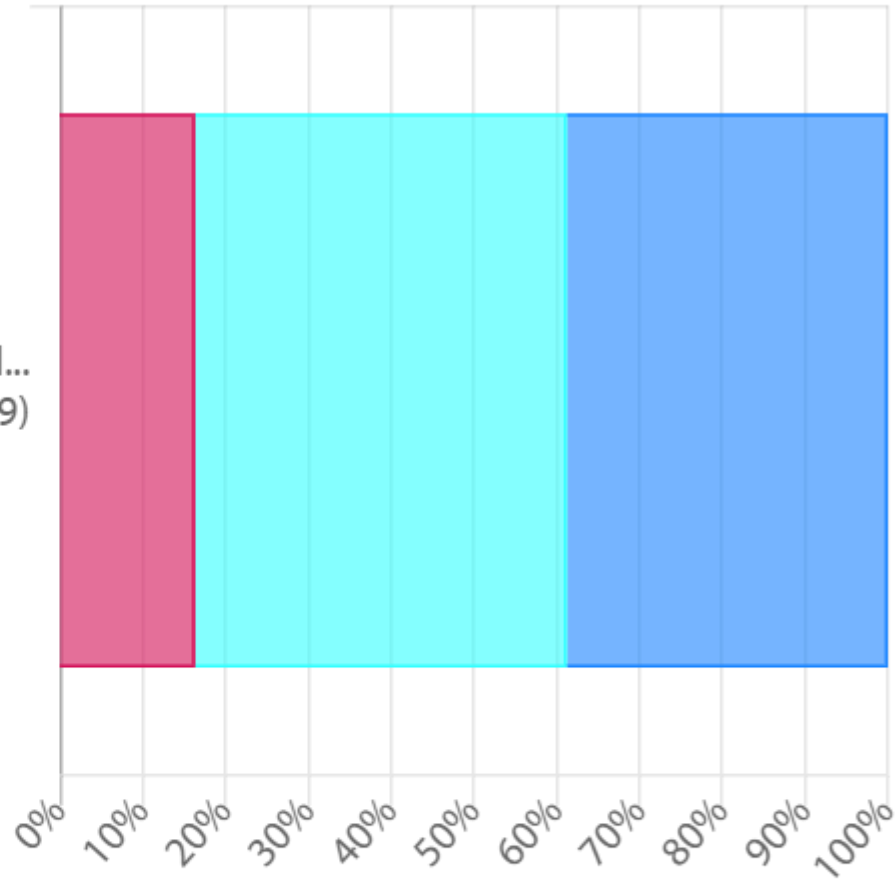
- Mitä yhteistyömahdollisuuksia edellä mainittuihin tehtäviin liittyen olet hyödyntänyt viimeisen noin kahden vuoden aikana? (Myös VJR:n hankkeet)
- Eniten hyödynnetty
 - Veloituksettomat näkyvyyshankkeet
 - Uutiskirjeet
 - Muut sidosryhmä- ja verkostotilaisuudet
 - Valmennukset, koulutukset ja työpajat
 - Esitenäkyvyys

Oletko asioinut oman kuntasi kuntakummin kanssa?*

Miten hyödylliseksi arvioit yhteistyön?*

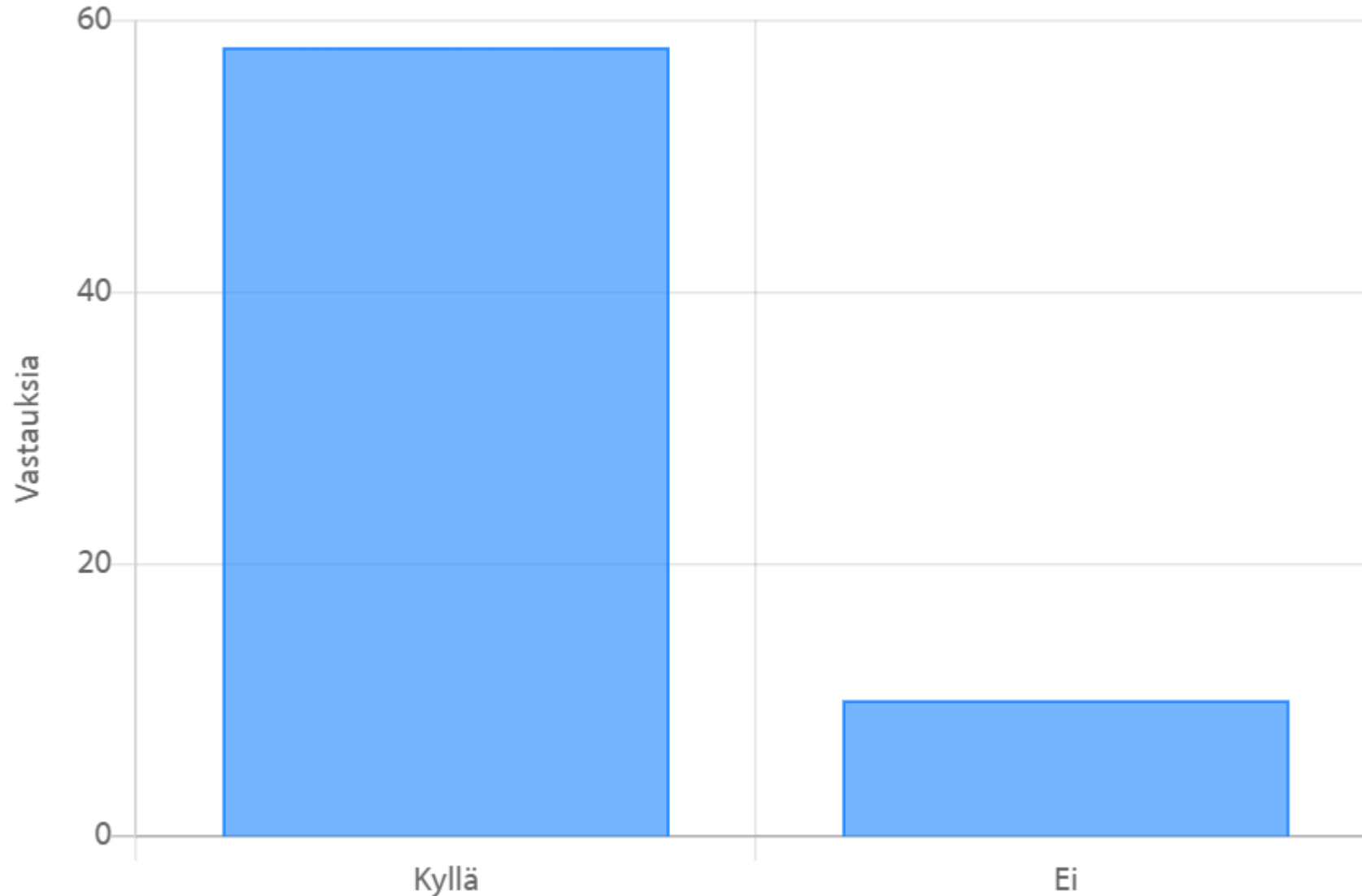
Asteikko 1-4, jossa 1=En lainkaan hyödyll...
(ka:3,22, yht.:49)

Osuus (%)

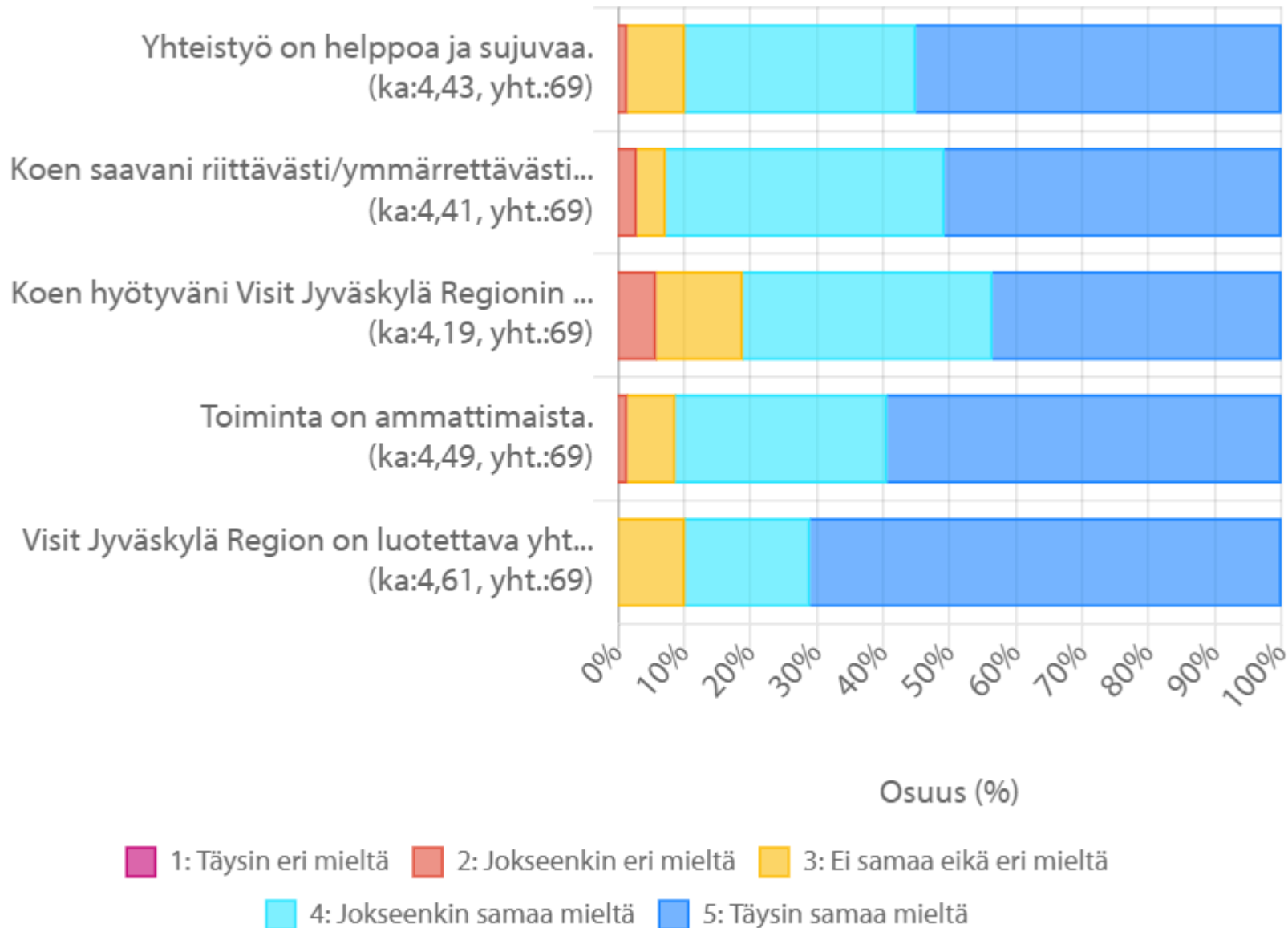
- 1: En lainkaan hyödylliseksi 2: Jokseenkin hyödylliseksi 3: Hyödylliseksi
4: Erittäin hyödylliseksi

Toivotko, että kuntakummittiö jatkuu seuraavalla sopimuskaudella?*

Yhteistyö yleisesti Visit Jyväskylä Regionin väen kanssa

Väittämät, asteikko 1-5*

- Vastaa alla esitettyihin väittämiin asteikolla 1-5, jossa
 - 1 = täysin eri mieltä
 - 2 = jokseenkin eri mieltä
 - 3 = ei samaa eikä eri mieltä
 - 4 = jokseenkin samaa mieltä
 - 5 = täysin samaa mieltä

Yhteistyökunnan resurssointi

- vuosikustannuksien pääperiaatteet *

Yhteistyökustannus koostuu toiminnan perusrahoitusosuudesta ja henkilöstöosuudesta

Toiminnan perusrahoituksen osuus:
kunnan asukasmäärä, joka kerrotaan kunnan matkailullisen vetovoimakertoimen mukaan (sopimuksen hyödynnettävyys).
Kertoimet vaihtelevat 0,8-2,0 välillä.

Henkilöstöosuus:
0,2 htv per/kunta. Viisi kuntaa jakavat yhden matkailun alueneuvojan/kuntakummin. Palkka KVTES mukainen. Lisäksi työnjohdon ja matkakulujen yleiskulujen osuus.

**Jkl Elty-jaoksen hyväksymät*

Yhteistyökunnat - laskentakaava

Yhteistyökustannus koostuu toiminnan perusrahoitusosuudesta ja henkilöstöosuudesta

Toiminnan perusrahoituksen osuus perustuu asukasmäärään ja matkailulliseen vetovoimaan (=sopimuksen hyödynnettävyyteen):

- **2,0 €/asukas:** alueen suurimmat kunnat, joissa kansainvälinen toiminta vakiintuneen aktiivista/vastaanottokyky hyvällä tasolla (kv hyödynnettävyys), ja jossa valtakunnallisesti merkittävä matkailukeskittymä sekä useampia matkailuelinkeinoa harjoittavia yrityksiä ja toimijoita.
- **1,5€/asukas:** kunnat, joissa valtakunnallisesti merkittävä matkailukeskittymä ja useampia matkailuelinkeinoa harjoittavia yrityksiä ja toimijoita
- **1 €/asukas:** kunnat, joissa matkailullinen vetovoimatekijä, toimiva matkailuyritysverkosto tai useampia pieniä matkailuelinkeinoa harjoittavia toimijoita
- **0,8 €/asukas:** kunnat, joissa yksittäisiä pienempiä matkailuelinkeinoa harjoittavia tai matkailusta hyötyviä toimijoita

Henkilöstöosuus jakautuu seuraavasti:

- Perushenkilökunta Jyväskylän kaupunki, Visit Jyväskylä (6 htv + mahdolliset hanketyöntekijät)
- Kuntayhteistyön henkilöresurssointi : 5 kuntaa 1 hlö (12,5x 2800 + 25%) + hallintokulut 1050 € (n. 3% sivukuluttomasta palkkakuluista, sis. tilat, työvälineet, hlöstöhallinto, työterveys)+ matkakulut (kuntakohtainen laskenta)

Huom! Muutokset mahdollisia.

**sopimushinnoitteluun vaikuttavat perusteet (=asukasluku, vetovoimatekijät ja mahdolliset indeksikorotukset) tarkistetaan vuosittain ennen laskutusta.*

DMO-yhteistyö : sopimushinta/vuosi Luhanka

- Asukasluku 690
- Matkailullisen vetovoiman kerroin **0,8**
- Henkilöresurssin (kuntakummin) osuus **8750 €** (sis.1/5 hlö, 43 750 €)
- Hallintokulut **1050 €** (3% lisäkuluttomasta palkkakulusta, sis, tila, hlöstöhallinto, työterveys)
- Kuntakummin matkakulut: **565€**
(Perustuu laskelmaan: $8 \times 124 \text{ km} = 992 \text{ km}$, $992 \times 0,57 \text{ €} = 565 \text{ €}$)

Vuosisopimusmaksu: 10 917 € (ALV 0%) (vrt. 2022-2024: 8052 €)

**sopimushinnoitteluun vaikuttavat perusteet (=asukasluku, vetovoimatekijät ja mahdolliset indeksikorotukset) tarkistetaan vuosittain ennen laskutusta.*

Huom! Muutokset mahdollisia

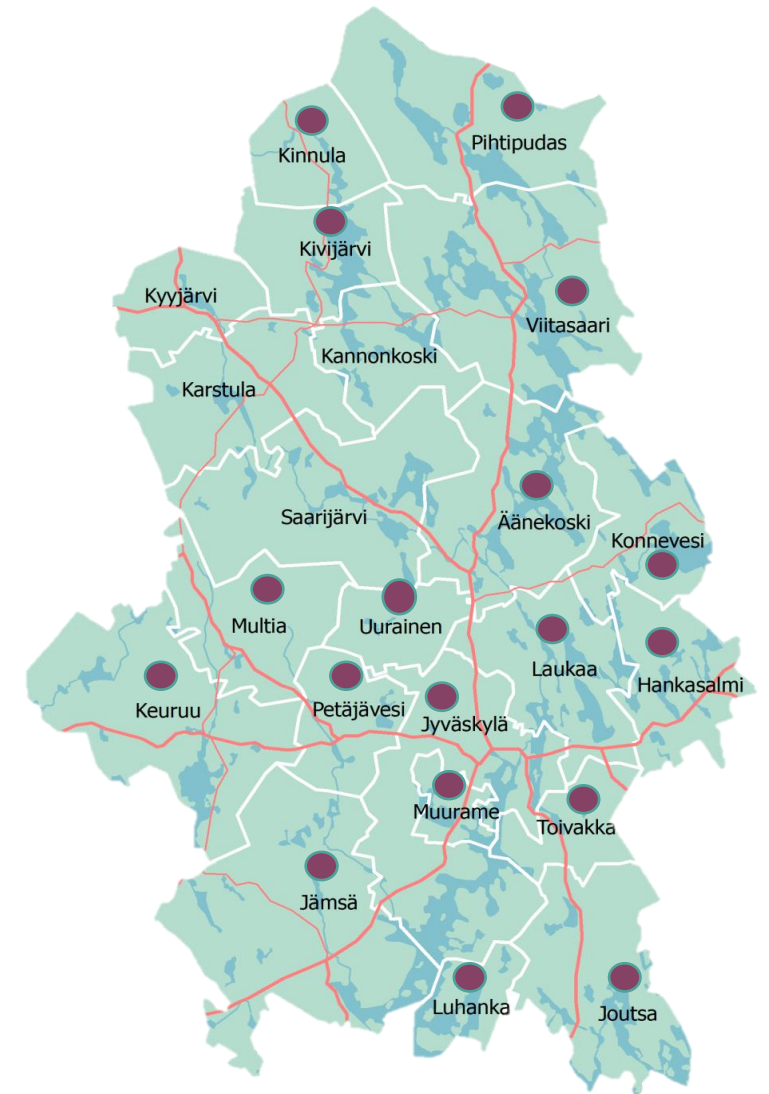
Perustyön ohella matkailuhankkeet sisältyvät automaattisena osana yhteistyökumppaneille sopimuskauden ajan

- Haettavat matkailuhankkeet esitellään ja niistä sovitaan matkailun ohjausryhmän kokouksissa ja infotilaisuuksissa.
- Kuntasopimusten toiminnan perusrahoitusosuudesta hanketueksi/omarahoitukseen ohjataan vuosittain n. 20 %, riippuen hankkeesta.
- Mukaan hankkeisiin voidaan ottaa myös muita yhteistyötahoja (oppilaitoksia/JAMK tai poikkitoimialallisia yhteistyökumppaneita), jotka eivät ole mukana DMO-sopimuksessa.
- Mikäli hanke/hankkeita ei toteudu, hankerahoituksen laskennallinen osuus käytetään perustoiminnan muihin vuosittaisiin markkinointi- tai kehitystoimiin (→ vuosittaiset strategianmukaiset toimenpidesuunnitelmat).

(KeKaSa) Kestävää kansainvälistä saavutettavuutta Keski-Suomen matkailualueelle –hanke (EAKR)

Hankkeen perustiedot:

- **Hallinnointi:** Jyväskylän kaupunki/Visit Jyväskylä Region
- **Toteutusaika:** 1.3.2024-30.11.2026 (33 kk)
- Alueellinen kehittämishanke
- **Yhteistyökumppanit:**
 - Keski-Suomen yhteistyökunnat 18/22 (pl. Karstula, Kannonkoski, Saarijärvi, Kyyjärvi, tilanne 12/2024 saakka). Uudet neuvottelut keväällä 2024
 - Jyväskylän ammattikorkeakoulu Jamk
 - Keski-Suomen kauppakamari
- **Toiminta-alue:** Hanke sidottu kulloinkin voimassa olevalle Keski-Suomen matkailun yhteistyöalueelle

TP1 Ilmastokestävä kansainvälinen saavutettavuus

Kansainvälinen fyysinen saavutettavuus alueelle, matkaketjujen kehittäminen ja matkanjärjestäjätyö

■ Edistetään lentoliikenteen mahdollisuuksia kestävästi

- Jyväskylän Tikkakosken kentän aktivointi
 - Sähköisten/hybridilentojen mahdollisuudet (Toyota-yhteistyön hyödyntäminen).
 - Charter-lentokumppanuuksien taustat ja kumppanikartoitus (alustavat neuvottelut. Saman vastuullisuusarvon jakavien kumppanuuksien löytäminen.

■ Rakennetaan yhteistyötä ja matkaketjuja Tampereen kanssa

- Yhteistyö Visit Tampereen ja mm. AirBalticin kanssa, tavoitteena ulottaa lentojen ”valuma-alue” Tampereelta Jyväskylään/Keski-Suomeen. Pilotti pysyvän matkaketjun luomiseksi ja yhteinen matkanjärjestäjätyö

■ Kehitetään VR-yhteistyön malli ja rakennetaan kestäviä matkaketjuja alueelle

■ Syvennetään matkanjärjestäjäyhteistyötä (luonto- ja hyvinvointimatkailukärki) ja toteutetaan markkinointiyhteistyöpilotteja

- Alustavat päämarkkina-alueet: DACH-alue, Ranska, Italia, Espanja, Alankomaat, tarkennetaan*

*vuoden 2024 lopulliset valinnat VJR:n kv-toimintasuunnitelmassa: DACH-alue: b2b & b2c, Japani: b2b ,Viro: b2c,Ranska: b2b (espanja b2c varalla), Benelux: b2b (pl. Belgia), UK: b2c.

TP2 Ilmastoviisas liikkuminen alueella

Paikalliset ja alueen sisäiset matkaketjut, logistiikka ja alueen tunnettuus

- Kehitetään paikallisiin matkaketjuihin sisäisen logistiikan malli
 - Huomioidaan paikalliset haasteet kansainvälisen matkailun saavutettavuuden ja kilpailukyvyn näkökulmasta
 - Lisätty: Huomioidaan Toyotan lähiliikenteeseen tulevat vetybussit + mahdollinen lähijunaliikenne
- Toteutetaan ilmastonmuutoksen vaikutusten riskianalyysi ja laaditaan siihen liittyvät suositukset ja ohjeistus (turvallisuuden merkitys, sään ääri-ilmiöihin varautuminen jne.)
- Rakennetaan alueellisia yhteistyöketjuja keskeisiin luonto- ja hyvinvointikohteisiin: kumppanuudet (poikkitoimialallisuus) ja pilottikokeilut
- Tehdään matkaketjujen ilmastoviisaus näkyväksi
 - Kartoitetaan Keski-Suomeen soveltuvin hiilijalanjäljen laskentamalli
 - Toteutetaan laskentaa pilottikokeiluissa
 - Lanseerataan malli alueen toimijoille
- Tehdään aktiivista viestintä- ja mediatyötä
 - PR-työn alueellinen malli ja toteutus: alueen tunnettuuden kehittäminen Lakeland-alueen keskeisenä luonto- ja hyvinvointimatkailukohteena, kestävyys ja vastuullisuus näkyvästi esillä
- Varmistetaan kohteiden ja luotujen fyysisten saavutettavuusratkaisujen digitaalinen saavutettavuus
 - Online-ostettavuus, markkinointipilotit ja tiedolla johtaminen

Kiitos!

VISIT
Jyväskylä
REGION

Photo: Hannakaisa Hämäläinen